

ei spiritus vitæ, id est, anima, quantum ad manifestas et completas operationes ipsius.

Ad secundum dicendum quod, si nunquam anima beatæ Virginis fuisset contagio originalis peccati inquinata, hoc derogaret dignitati Christi, secundum quam est universalis omnium salvator. Et ideo sub Christo, qui salvari non indiguit, tanquam universalis salvator, maxima fuit B. Virginis puritas. Nam Christus nullo modo contraxit originale peccatum, sed in ipsa sui conceptione fuit sanctus, secundum illud Luc. 1: Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei. Sed B. Virgo contraxit quidem originale peccatum, sed ab eo fuit mundata antequam ex utero nasceretur. Et hoc signatur Job 3, ubi de nocte originalis peccati dicitur: Expectet lucem, id est, Christum, et non videat (quia nihil inquinatum incurrit in illam, ut dicitur Sap. 7), nec ortum surgentis auroræ, id est, B. Virginis, quæ in suo ortu a peccato originali fuit immunis.

Ad tertium dicendum, quod, licet Romana Ecclesia conceptionem B. Virginis non celebret, tolerat tamen consuetudinem aliquarum Ecclesiarum illud festum celebrantium. Unde talis celebritas non est totaliter reprobanda. Nec tamen per hoc, quod festum conceptionis celebratur, datur intelligi quod in sua conceptione fuerit sancta; sed quia quo tempore sanctificata fuerit, ignoratur, celebratur festum sanctificationis ejus potius quam conceptionis in die conceptionis ipsius.

Ad quartum dicendum, quod duplex est sanctificatio. Una quidem totius naturæ, in quantum, scilicet, tota natura humana ab omni corruptione culpæ et pænæ liberatur: et hæc erit in resurrectione. Alia vero est sanctificatio personalis, quæ non transit in prolem carnaliter genitam, quia talis sanctificatio non respicit carnem, sed mentem. Et ideo si parentes B. Virginis fuerunt mundati a peccato originali, nihilominus B. Virgo peccatum originale contraxit, cum fuerit concepta secundum carnem concupiscentiam, ex commixtione maris et femine; dicit enim Augustinus, in libr. de Nuptiis et concupiscentia¹, omnem, quæ de concubitu nascitur, carnem esse peccati.

COMMENTARIUS.

Titulus hujus articuli attente notandus est. Quærit enim D. Thomas de tempore ante ani-

¹ C. 12, circa princ., t. 7.

mationem, et in responsione transiit ad tempus animatione posterius, omittens momentum ipsum, in quo animatio perficitur, in quo difficultas sita est. Cujus occasio videtur sane fuisse, quia supponit D. Thom. necesse esse prolem, non sanctificatam ante animationem in se, neque in radice sua, in ipsa animatione esse peccato obnoxiam. Et propterea in corpore articuli respondet, B. Virginem sanctificatam esse post animationem. Et si quidem illa particula, *post*, solum naturæ ordinem significaret, nulla esset controversia. Et revera argumentum Symbolicum, quo D. Thomas utitur in argumento *Sed contra*, nihil aliud requirebat; ita enim concludit Virginem non esse sanctificatam, donec ejus corpus et anima perfecta sunt et unita. At vero in corpore articuli manifeste intendit loqui de ordine temporis. Nam pro inconvenienti infert, quod alias B. Virgo nunquam incurrisset maculam originalis culpæ. Ratio autem ejus difficile deduci potest. Omissa enim prima ratione, quæ clara est, et recte concludit B. Virginem non potuisse in se ac proprie sanctificari ante animationem, in secunda idem colligit, ex eo quod alias B. Virgo nunquam fuisset obnoxia peccato, quia ante animationem non erat capax peccati, unde ulterius infert: Ergo quacunque ratione fuisset sanctificata ante animationem, non fuisset obnoxia peccato; ergo nunquam incurrisset originale peccatum; ergo non indiguisset redemptione, quod est inconveniens, unde tandem concludit sanctificatam fuisse post animationem. Quæ ultima illatio videtur supponere, non posse aliquam personam in eodem momento esse obnoxiam culpæ et esse sanctam, atque adeo idem esse prolem aliquam esse obnoxiam peccato originali, et esse in peccato originali. Nam si hæc duo distincta sunt, ratio non procedit. Potuit ergo B. Virgo ex vi suæ originis esse obnoxia culpæ, et ideo indigere redemptione, et nihilominus in eodem momento in quo erat obnoxia, præveniri, ne illam contraheret. Sed de hoc latius in disputatione sequenti. Ex qua etiam pendent, quæ D. Thomas in solutionibus argumentorum docet, præsertim in solutione ad 2 et 3, in qua ultima satis indicat, si præsentem Ecclesiæ faciem vidisset, aliter in immaculata Virginis conceptione docturum fuisse.

DISPUTATIO III,

In sex sectiones distributa.

DE TEMPORE QUO PRIMUM B. VIRGO SANCTIFICATA FUIT.

Dicitur de donis gratiæ B. Virgini collatis, triplicem ejus sanctificationem distinguere possumus. Prima tunc facta est, quando primum in justitia et gratia est constituta. Secunda specialiter tribui solet illi tempore in quo Deum in utero suo concepit. Sed nos latius secundam ejus sanctificationem vocamus, totum tempus vitæ, in quo incredibile gratiæ et meritorum augmentum comparavit. Tertiam sanctificationem voco eam, quæ est per gratiam in beatitudine consummatam. De prima agit potissimum D. Thom. in hac quæstione, quam hic etiam nos explicabimus. De secunda vero et tertiâ in fine harum disputationum de B. Virgine dicemus. Circa primam autem sanctificationem, duo occurrunt consideranda, scilicet, quando facta sit, et qua perfectione (an enim facta sit, non est quod quæretur, quia nihil est certius magisque extra controversiam). De primo ergo dicemus in hac disputatione. De secundo in sequenti. Quia vero per primam sanctificationem hominis ex Adamo communi modo concepti peccatum originale tollitur, ideo simul videndum erit an et quomodo B. Virgo huic peccato subjecta fuerit.

SECTIO I.

An B. Virgo fuerit sanctificata in utero matris.

1. B. Virgo in utero matris sanctificata. — *Dubium.* — In hoc dubio nihil fere addendum occurrit iis quæ D. Thom. docuit in art. 1. Veritas enim certa est, B. Virginem fuisse sanctificatam, priusquam ex utero matris nasceretur. In qua consentiunt omnes Theologi, cum D. Thoma hic, et Magistro, in 3, d. 3; Alens., 3 p., q. 8; Marsi., in 3, q. 4, et in ejus confirmationem multa congerit Canisius, l. 1, c. 5 et sequentibus; et Anton. Cordub., l. 1, q. 44, conclus. 4; unde Rupert. Abbas, l. 6 in Cant., c. 1, tractans illa verba, *Quæ est ista quæ ascendit quasi aurora: Quando nata est*, inquit, *Virgo Beata, tunc vera nobis surrexit aurora*; et Niceph., l. 1, c. 1: *Inventa est*, inquit, *Beata Virgo Maria dignum Deumque decens Verbi domicilium, etiam ante natiuitatem Deo consecrata.* Omnia denique, tam testimo-

nia, quam rationes quibus infra demonstrabimus Virginem in sua conceptione fuisse sanctificatam, veritatem hanc fortius probabunt. Nunc sufficiat ratio D. Thom., quam breviter roborare oportet. Fundatur enim in illo principio, quia privilegium gratiæ et sanctitatis, ad majorem puritatem et gratiæ excellentiam pertinens, quod quibusdam hominum concessum est, non est negatum B. Virgini; sed sanctificari in utero concessum est aliquibus; ergo. Majorem satis supra tractavimus disputatione prima, sectione secunda. Minorem probat D. Thomas ex sanctificatione Jeremiæ et Joannis Baptistæ. Nec desunt qui privilegium hoc ad alios extendunt, sed sine probabilitate ac fundamento. Imo et de Jeremiâ sunt qui dubitent. Nam, licet Jeremiâ primo dicatur: *Antequam te formarem in utero, novi te, et antequam exires de vulva, sanctificavi te, et Prophetam in gentibus dedi te*, existimant tamen posse hoc explicari secundum divinam electionem, et prædestinationem. Ita sentit Abulens., Judic. 13, quæst. 17, quia ibi etiam Samson dicitur *Nazareus ex utero matris*, id est, sanctificatus. Et Paul., ad Galat. 1, de se dicit fuisse *segregatum ex utero matris*. Quod secundum prædestinationem necessario intelligendum est; et tamen Hieronymus, Jeremiâ 1, videtur inter se conferre, et æquiparare illa duo loca Pauli, et Jeremiæ, quod etiam facit Irenæus, lib. 5, c. 15; unde Bernard., Ep. 174, dictam expositionem probabilem esse existimat. Cui multum favet Augustinus, epist. 57, q. 2; et Anastas. Nicænus, in Quæstionibus sacre Scripturæ, q. 59, tom. 6 Bibliot.; et suaderi potest. Nam eodem modo dicitur Jeremias sanctificatus in utero, et effectus Propheta; certum est autem non accepisse donum prophetiæ in utero matris, sed ex illo fuisse deputatum, et electum in Prophetam; ergo eodem modo potest dici sanctificatus in utero.

2. *Responsio.* — *Joan. Baptista in utero matris sanctificatus.* — *Jeremias sanctificatus in utero matris.* — Sed imprimis de Joanne Baptista nulla potest esse dubitandi ratio, quantum Augustinus nonnihil dubitare videatur; tamen verba Evangelii sunt adeo expressa, ut nullam aliam commodam expositionem admittant. Dicit enim Angelus, Luc. 1: *Et Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ.* Et ita docent omnes Patres ibi. Ambros., Theophyl., Origen., homil. 4; Chrys., serm. 2 de Joann. Bapt.; Hieron., Bernard., et alii statim referendi. Deinde, quamvis hoc satis

esset ad præsentem rationem firmandam, tamen etiam de Jeremia verius ac fere certum est fuisse in utero sanctificatum, ut D. Thomas hic, et infra, art. 6, docet, ac fere Theologi, in 3, d. 3; Bonavent., art. 1, q. 3; Richard., art. 1, q. 1; Durand., q. 2; et placet etiam Bernard. in dicta epist.; et Hieronym., qui, Jeremiæ 1, comparat sanctificationem Jeremiæ cum sanctificatione Joannis Baptistæ; et Origenes, homil. in Jerem. Dicit enim eam sanctificationem datam esse Jeremiæ in utero matris, quæ data est Abraham, quando Deo credit. Idem Athanasius, oration. 4 contra Arian., circa med.; Nazianzen., orat. 1, post med., § *Sed ne omnium voces*; Ambros., Luc. 1; D. Joannes Maxentius, dialogo 1 contra Nestor., tom. 4 Biblioth.; et Leo Papa, serm. 10 de Nativit., propter hanc fortasse causam nativitatem Jeremiæ ponit inter eas quæ non sine aliquo miraculo factæ sunt; et Tertul., lib. de Anima, c. 26, in fine, idem indicat. Et hæc sententia est magis consentanea textui Scripturæ, quia (ut recte D. Thomas hic notavit, art. 2, ad 2) illud primum verbum, *Antequam te formarem in utero, novi te*, prædestinationem significat, et ideo dicitur esse ante formationem in utero; secundum autem verbum significat executionem, seu justitiæ infusionem, ut patet tum ex proprietate verbi; tum ne idem iterum repetatur; tum denique quia propterea dicitur facta, non ante formationem, sed ante nativitatem ex utero. Tertium autem illud, *Et Prophetam in gentibus dedi te*, cum ibi non signetur tempus, potest satis commode referri ad illud in quo factum est; vel (si intelligatur factum in utero) dicendum est donum prophetiæ non esse habituale et permanens, et ideo non dici aliquem constitui Prophetam per hujusmodi donum; nec per actuale, alias non diceretur Propheta, nisi cum actu prophetat; dicitur ergo constitui per specialem Dei deputationem, et fortasse per aliquam sanctificationem ad hoc ordinatam, cum parato Dei auxilio pro tempore opportuno.

3. *Dubium.* — *Respondetur.* — Sed quæret aliquis quam sit certa hæc assertio. Quidam enim solum piam et probabilem illam appellant, ut Cajet., tom. 2 Opusc., tract. 1, c. 1. Alii vero hoc reprehendunt, et existimant simpliciter esse de fide, ut Catharin., l. 4 contra Cajet.; et Cordub., supra. Sed media via videtur incedendum. Est itaque ut minimum temeraria contraria sententia, cum sit contra

omnium Catholicorum sensum, nullo contradicente, et non possit habere ullum probabile fundamentum, nisi fortasse quod non habetur in Scriptura, ac si sola illa essent credenda, quæ in Scriptura habentur, quod est hæreticum dogma. Deinde, quamvis non sit aperta hæresis hoc negare, quia hæc veritas non est expresse definita, aut tradita tanquam de fide, esse tamen censeo erroneum, vel errori proximum. Quia est contra communem sensum Sanctorum, et quia Ecclesia celebrat festum Nativitatis Mariæ, ut patet ex Concil. Lugd., in c. 1 de Consecrat., d. 3; non celebrat autem nisi quod sanctum est. Qua ratione utuntur D. Thomas hic, Bernard., Ildefons., et alii. Est autem hujus festi celebritas antiquissima, nam Petrus Damianus, et Germanus Constantinopolit., ante mille annos, conclusiones in hoc festo habuerunt.

SECTIO II.

Utrum B. Virgo peccaverit in Adamo, et ideo ex vi suæ conceptionis fuerit originali peccato obnoxia.

1. *Beata Virgo a Christo redempta.* — Primum omnium statuendum est, B. Virginem fuisse a Christo redemptam, quia Christus fuit universalis redemptor totius generis humani, et pro omnibus hominibus mortuus est, ad Rom. 5, 2 ad Cor. 5, 1 ad Tim. 2, et sæpe alias. Ab hac autem generali Scripturæ regula aliquem excipere, contra fidem esse censet Augustinus, lib. 1 de Peccat. merit. et remis., c. 27 et 28, et l. 3, c. 3, et lib. 6 contra Julian., c. 8. Et videtur plane communis Ecclesiæ sensus. Nam Scriptura docet totam humanam naturam collapsam esse in Adamo, et per Christum esse instauratam, et ideo simpliciter *mediator Dei et hominum* appellatur. Denique, ab hac redemptione Virginem eximere, esset aliquo modo dignitati Christi derogare. Hoc posito, difficultas est an B. Virgo indiguerit hac redemptione, quia peccavit in Adamo, et de se fuit obnoxia originali culpæ, an vero sine his possit stare vera redemptio.

2. *Cur homines peccaverint in Adamo.* — Prima sententia negat Virginem peccasse in Adamo. Ita tenet Catharinus, lib. de Peccato orig., cap. ult., et lib. de Conceptione ad synod. Triden., p. 1, c. 1; et Galat., l. 7, c. 10; et Viguerius, in Institut., cap. 18, § 5. Ad quam sententiam intelligendam, supponendum est ex materia de peccato originali, ut om-

nes posterius Adæ dicantur in illo peccasse, non satis esse ut omnes fuerint in illo contenti tanquam in primo parente, et naturali principio hominum futurorum omnium. Quia hæc sola ratio per se sumpta non satis est ut peccatum parentis deriveretur ad filium, neque ut filius in parente peccare dicatur. Oportuit ergo ut Deus speciali lege et pacto voluerit constituere Adam quodammodo ut caput cæterorum, et in ejus voluntate posterorum voluntates ponere, ut veluti omnium nomine præceptum impositum aut servaret, aut transgrediretur, ita ut, eo in divina obedientia perseverante, omnes posterius quasi hæreditario jure justitiam et gratiam Dei obtinerent; illo autem peccante omnes essent Deo inveni et inimici. Potest ergo intelligi, Deum in hoc ipso pacto B. Virginem excepisse, propter merita Christi prævisa, quia nullam involvit repugnantiam, quominus hoc Deus facere potuerit; quia, sicut libere voluit pactum illud cum Adamo inire, ita eadem libertate potuit matrem suam jam prævisam illa lege liberare. Quod si hoc potuit, verisimile est fecisse. Quia (ut supra tractatum est) prædestinatio Christi et matris ejus præscientiam originalis culpæ antecessit, et totum hoc privilegium dignitasque consentanea est dignitati matris. Ex hoc autem principio sequitur dictorum auctorum sententia (quanquam illud non satis explicent), scilicet B. Virginem non peccasse in Adamo. Quia, licet in illo fuerit contenta tanquam in naturali parente, non tamen fuit in eo pacto comprehensa; at sine hoc pacto nullus peccasset in Adamo; ergo. Et confirmatur primo, quia sentiendo hoc modo de Virgine, et Christi et matris ejus dignitas illustratur; quia et ipsa purior esse intelligitur, magisque a peccato aliena, et majori gratiæ privilegio præventa, et Christi meritum ostenditur efficacius, quia non solum post lapsum, vel in se, vel in parente matrem liberare, sed etiam prævenire potuit, ne in ipso parente caderet. Unde non fit ut non sit ejus redemptor; sed potius ut altiori modo illam redemerit. Sicut si quis, cum mulier aliqua in servam venditur, in ipso contractu quempiam ejus filium exciperet ne servus nasceretur, merito diceretur illum a servitute liberasse. Sic igitur dicitur Virgo a Christo redempta, etiam si in Adamo non peccaverit, quoniam ex meritis ejus prævisis ita exempta est, ut in illo peccare non potuerit. Et hinc ulterius sequitur in hac sententia, B. Virginem in re ipsa et de

facto revera non fuisse obnoxiam originali peccato, id est, non habuisse debitum contrahendi illud ex vi conceptionis suæ; quia nullus habet hoc debitum, nisi in quantum in Adam peccavit; in hoc autem sensu potest dici obnoxia, quia nisi propter Christum fuisset exempta in illo pacto, ex vi modi quo concepta est, peccatum originale contraheret. Hæc sententia, licet speciem quamdam pietatis præ se ferat, tamen nec Scripturis sanctis, nec Patribus videtur consentanea.

3. *Virgo peccavit in Adamo.* — *Mors ex peccato manavit.* — Dicendum ergo censeo primo, absolute et simpliciter fatendum esse B. Virginem in Adamo peccasse. Probatur primo, quia Paul., ad Roman. 3 et 5, absolute dicit omnes peccavisse in Adam, et ideo indignis redemptione; ergo non potest magis Beata Virgo ab una quam ab alia generali clausula excipi. Et ita utramque exceptionem æque falsam reputat Augustinus, lib. 2 de Peccator. merit., cap. 20, 21 et 35. Et hoc plane convincit locus Paul., 2 ad Corint. 5, ubi sic argumentatur: *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt.* Ubi necesse est utramque partem distributionis æque universalem esse. Sicut ergo certum est Christum mortuum esse pro B. Virgine (alias non redemisset illam, quia per mortem nos redemit), ita certum est B. Virginem fuisse mortuam, saltem in Adamo. Et eandem vim habent verba Pauli 1 ad Corint. 15: *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificabuntur.* Sicut ergo B. Virgo in Christo vitam habuit, ita et in Adamo fuit mortua. Et similia sunt illa ad Roman. 5: *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic et per unius justitiam, in omnes homines in justificationem vite.* Quæ testimonia in hunc sensum sæpe tractat Augustinus, de Natura et grat., cap. 4, et lib. 6 contra Julian., cap. 1 et 8, et lib. 2 de Peccat. merit., c. 20, 29 et 33; et Epist. 28 ad Hieronym. Et confirmatur, quia alias sequitur, B. Virginem non fuisse redemptam a Christo, neque eum fuisse pro illa mortuum. Si enim B. Virgo fuit illo modo exempta in pacto, et in ipso Adamo, etiam si Deus noluisset Christum mori, nec redimere homines, nihilominus non esset in peccato concepta, nec indigeret redemptione, quia non peccaverat in Adamo. Ergo signum est, si ita fuisset exempta de facto, non fuisse redemptam, neque Christum pro illa mortuum. Confirmatur tandem. Quia alias B. Virgo non contraxisset mortem, aliasve

corporis pœnalitates ex Adamo; consequens est omnino falsum, et contra Paul., ad Rom. 5 dicentem, *mortem in omnes homines per peccatum introisse*. Unde colligunt Sancti, neminem pati mortem, nisi vel ratione peccati quod ad ipsum pertineat, vel ut pro aliorum peccatis satisfaciatur, quod est proprium Christi. Unde Augustinus, lib. 4 contra duas epistolas Pelagianor., c. 4: *Pati, inquit, mortem sine meritis mortis, de uno solo mediatore Catholica fides novit*. Habuit ergo B. Virgo meritum mortis, saltem in Adamo. Idem confirmat lib. 1 de Peccat. merit., c. 4, et sæpe alias. Quare, tam ipse, quam alii Sancti (quos infra referemus) vocant carnem Virginis, *carnem peccati*, carnem autem Christi, tantum *in similitudinem carnis peccati*. Quia illa vere habuit mortem carnis ex peccato Adami contractam, hic vero voluntarie assumptam, ut fratribus assimilaretur.

4. *Beata Virgo originali peccato obnoxia.* — Dico secundo: Beatissima Virgo, ex vi suæ conceptionis, fuit obnoxia originali peccato, seu debitum habuit contrahendi illud, nisi divina gratia fuisset impeditum, de quo infra dicetur. Hæc conclusio sequitur tam ex fundamento in principio posito, quam ex præcedenti conclusione. Et probatur primo a priori ex dictis, quia B. Virgo peccavit in Adamo, ex quo tanquam ex radice infecta per seminalem rationem est orta; sed hæc est tota ratio contrahendi originale peccatum, quod est ex vi conceptionis, nisi gratia Dei præveniat; ergo. Secundo a posteriori, quia alias non esset magis redempta quam Angeli. Quia (ut ex Zozimo Papa docet Augustinus, epist. 157, et lib. 3 contra Julian., c. 3) *nihil redimitur, nisi is qui sub peccato servit*; ergo ad veram redemptionem necesse est vel esse in peccato, vel saltem esse ita subditum necessitati contrahendi peccatum, ut sine gratia singulari redemptoris vitari non possit. Confirmatur et explicatur exemplo supra posito, de muliere quæ serva efficitur excipiendo in ipso contractu aliquem ex filiis, ne servus nasci possit. Hoc enim posito, qui postea mulierem illam a servitute redimeret, revera non redimeret filium, quia non erat obnoxius servituti, sed de se liber erat nasciturus; sic ergo, si B. Virgo non fuisset (ut ita dicam) vendita in Adamo, et de se servituti peccati obnoxia, non fuisset vere redempta. Christus enim illos solos redemit, quos Adam vendidit, et quantum in ipso erat, fecit captivos. Quid autem proprie sit hoc debitum contra-

hendi peccatum, et quo modo in Virginem convenire potuerit, explicabimus in sectionibus proxime sequentibus.

5. *Dubium.* — *Responsio.* — Quæret aliquis quam sit certa sententia his conclusionibus explicata. Nonnulli existimant esse hæreticum, vel saltem erroneum illam negare, quod tenet Cordub., citans D. Thom., et Gerson., lib. 4 suarum Quæst., quæst. 44, cons. 5, propter testimonia adducta. Alii videtur esse tantum probabilior opinio, et contraria nulla censura esse digna, sed esse probabilis, quia Concilium Tridentinum, sess. 5, post traditam totam doctrinam de peccato originali, in fine, declarat non esse mentis suæ in illa Virginem comprehendere; ergo non est erroneum a tota illa doctrina Virginem excipere, et tamen inter alia ibi docuerat Concilium omnes peccasse in Adam. Mihi videtur dicendum non posse sine errore negari B. Virginem ex vi peccati Adæ ita fuisse obnoxiam maculæ, et peccato contrahendo, ut si per Christum non esset vere ac proprie redempta, illud contraheret; hoc enim probant aperte testimonia adducta. Nec Concilium Tridentinum facultatem concedit illa detorquendi ad falsos et improprios sensus; solum agit de præservatione Virginis a reali contractione originalis peccati, de qua sola loquitur Sixtus IV, in sua Extravaganti, ad quam se Concilium remittit. Si quis autem contendat potuisse Virginem esse obnoxiam peccato Adæ contrahendo, atque adeo proprie redemptam per Christum, et nihilominus non peccasse in Adamo, sed habuisse solum debitum peccandi in illo, fuisse autem propter Christum præservatam, non solum ne peccatum Adæ contraheret, verum etiam ne in ipso peccaret, talis opinio non posset censura notari, quia utcumque salvat Scripturarum locutiones. Mihi tamen nullo modo probanda videtur, quia nec consequenter loquitur, neque omnibus testimoniis adductis potest plene satisfacere, neque ad tuendam Virginis dignitatem est necessaria.

6. *Responsio ad fundamentum contrariæ sententiæ.* — Ad fundamentum contrariæ sententiæ, primum dicitur, illud solum esse conjecturam habentem quamdam pietatis speciem, quæ satis esse non debet ut tantum auctoritatis pondus relinquamus. Deinde illa conjectura nullam vim habet; quia ut Augustinus docuit, l. 6 contra Julian., c. 4, *peccatum originale, quatenus consideratur in actione alterius, alienum est, fit autem proprium*

tantum contagione propaginis. Sicut ergo alienum peccatum non derogat propriæ innocentiae et puritati, ita nec peccatum Adæ, quamdiu in eo consideratur, et re ipsa aliqua macula ex illo contracta non est. Sic igitur, quod B. Virgo de se fuerit obnoxia peccato (si illud revera nunquam habuit), non derogat perfectæ ejus sanctitati et puritati, sed tantum ostendit naturæ originem et infirmitatem, quæ ita per gratiam sanari potest, ut nullus in ipsa persona defectus appareat, ut infra videbimus. Aliunde vero convenientissima ratione divinæ Providentiæ factum est, ut B. Virgo simul cum tota natura in voluntate Adæ fuerit constituta, ut perfecta et universalis dignitas redemptoris, et efficacia gratiæ ejus redderetur illustrior, et in matre sua perfectius eluceret, ut in sequentibus magis explicabitur.

SECTIO III.

Utrum potuerit Beata Virgo ante animationem sanctificari.

1. Sermo est de duratione temporis, nam de naturæ ordine postea dicendum. Dupliciter autem potest intelligi sanctificatio ante animationem: primo, formaliter per propriam infusionem formalis sanctitatis; secundo in radice, scilicet, in parentibus aut in semine, ita illa disponendo, ut non possent esse organa per quæ originale peccatum in Virginem transfunderetur.

2. Dico jam primo: impossibile fuit Beatam Virginem ante animationem formaliter sanctificari. Probatur aperte ratione D. Thom. hic, quia proprium subjectum formalis sanctitatis est persona, seu anima rationalis; ergo ante animationem per rationalem animam, non est subjectum capax formalis sanctitatis; ergo eo tempore non potuit fieri formalis sanctificatio.

3. *Beata Virgo in parentum semine sanctificari non potuit.* — Dico secundo: neque in ipso semine, vel in foetu inanimi, potuit B. Virgo sanctificari radicaliter, si proprie loquamur. Probatur, et explicatur, quia in semine non est aliqua qualitas nec privatio physicæ qualitatis, ratione ejus sit veluti instrumentum ad peccatum originale introducendum, ut hac ratione intelligi possit veluti mundari semen, et ita prolem in illo tanquam in radice sanctificari. Quia in semine nulla qualitas est præter connaturales illi, et si quid aliud fingitur, plane commentitium est, et merito

ab omnibus Theologis rejectum, ut frivolum, et carens fundamento. Quia originale peccatum non inducitur per actionem physicam, sed morali quodam modo, ut ex propria materia suppono; nulla ergo actio physica intelligi potest, qua mundetur semen, ut in radice fiat hæc sanctificatio. Solum posset intelligi quædam extrinseca lex Dei, qua statuat deputare hoc semen, ut per illud proles sancta et sine peccato concipiatur. Sed hæc non est propria sanctificatio in radice, sed solum est decretum Dei de sanctificanda hujusmodi prole in ipso conceptionis momento. Et eodem modo posset intelligi in ipsis parentibus proximis vel remotis excipere Deum prolem aliquam a lapsu culpæ, ut, verbi gratia si statueret ex talibus parentibus concipi filios vel nepotes sine originali culpa. Et hoc fortasse modo dixit D. Thom. in 3, d. 3, q. 1, art. 1, potuisse B. Virginem in parentibus sanctificari ante animationem, quanquam hæc revera non sit proprie sanctificatio. Quia, supposito lapsu in primo parente, semper naturalis conceptio de se est inefficax, ut ex vi illius inducatur gratia vel justitia; et ideo ex vi conceptionis semper concipitur proles carens gratia et justitia, atque adeo in peccato. Quod autem Deus decreverit illam conferre alicui, vel omnibus filiis talium parentum, extrinsecum certe est, nullamque propriam sanctificationem in parentibus efficit, nisi fortasse fingamus ipsis parentibus talem modum gratiæ, aut divinæ benevolentiae fieri, ut per illam quasi debeatur iis præservatio et sanctificatio prolis. Nam si hoc fieret, revera esset quidam modus sanctificationis, seu præservationis in ipsis parentibus; et fortasse non implicat contradictionem talis modus, ut D. Thom. in genere dixit; vanum tamen esset et sine fundamento dicere B. Virginem esse hoc modo sanctificatam ante animationem. Quanquam enim Deus habuerit æternum decretum præservandi prolem talium parentum, tamen sola illa prædestinatio non sanctificat, donec executioni mandetur; mandatur autem in ipso instanti animationis prolis, et non in parentibus, quia in illis nullum habuit effectum, neque iis data est aliqua specialis gratia, ex qua necessario consequeretur sanctificatio prolis, quod esset proprie in parentibus, vel in radice sanctificari. Certum ergo est non potuisse Virginem proprie sanctificari ante animationem; et multo certius non fuisse prius tempore sanctificatam, quam in rerum natura extiterit.